

APEK

**Agencija za pošto in elektronske
komunikacije Republike Slovenije**

Stegne 7, p. p. 418

1001 Ljubljana

telefon: 01 583 63 00, faks: 01 511 11 01

e-naslov: info.box@apek.si, http://www.apek.si

davčna št.: 10482369

Številka: 38241-13/2006/101

Datum: 5.9.2007

Zadeva: Odgovor na pridobljena mnenja in pripombe v zvezi z javnim posvetom o osnutku ukrepa na upoštevnem trgu »Širokopasovni dostop (medoperaterski trg)«

Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije (v nadaljevanju: Agencija), je na podlagi 21. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS 13/07-UPB1; v nadaljevanju ZEKom) izdelala Analizo upoštevnega trga 12: »Širokopasovni dostop (medoperaterski trg)« (v nadaljevanju: analiza).

Agencija je dne 10.7.2007 v skladu s 95. členom ZEKom predložila analizo v postopek javnega posvetovanja tako, da jo je objavila na svojih spletnih straneh¹.

V analizi je bilo ugotovljeno, da je operater s pomembno tržno močjo družba Telekom Slovenije d.d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana, za katero je skladno z drugim odstavkom 22. člena ZEKom Agencija predlagala naložitev naslednjih obveznosti: obveznost dopustitve operaterskega dostopa do določenih omrežnih zmogljivosti in njihove uporabe, obveznost zagotavljanja enakega obravnavanja, obveznost zagotavljanja preglednosti, obveznost cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva, obveznost ločitve računovodskih evidenc.

Ker je Agencija pri sprejemanju ukrepov in oblikovanju politik na trgu elektronskih komunikacij dolžna pridobiti mnenje zainteresirane javnosti, je javno objavila predmetno analizo ter obenem pozvala zainteresirano javnost, naj nanjo poda svoje pripombe oziroma morebitne predloge in pri tem določila rok za posredovanje pripomb 30 dni od objave analize na spletnih straneh. Agencija je v objavi obenem tudi sporočila, da bo pridobljena mnenja in pripombe objavila ter jih ustrezno upoštevala pri sprejetju ukrepov. 95. člen ZEKom v prvem in drugem odstavku namreč določa, da mora Agencija pri oblikovanju politike na trgu elektronskih komunikacij pred sprejetjem ukrepov, ki bodo na ta trg pomembno vplivali pridobiti in primerno upoštevati mnenje zainteresirane javnosti, pred sprejetjem pa je dolžna svoje predloge iz prvega odstavka 95. člena ZEKom objaviti in mnenja nanje zbrati v objavljenem roku, ki ne sme biti krajši od 30 dni. Tretji odstavek 95. člena ZEKom določa, da mora Agencija po preteku roka iz drugega odstavka in pred sprejetjem akta ali predpisa iz prvega odstavka istega člena, na spletnih straneh objaviti pridobljena mnenja in pripombe ter v njihovi objavi navesti način, kako so bila upoštevana ali razloge, zaradi katerih niso bila upoštevana.

¹http://www.apek.si/sl/analiza_trga_12_sirokopasovni_dostop_medoperaterski_trg_s_predlaganimi_ob_veznostmi

Do izteka roka dne 10.8.2007 je agencija prejela posamezna mnenja in pripombe o predlaganih obveznostih na navedenemupoštevnom trgu naslednjih zainteresiranih oseb:

- družba Amis d.o.o., Tržaška cesta 85, 2001 Maribor,
- družba T-2, d.o.o., Streliška cesta 150, 2000 Maribor,
- družba Telekom Slovenije d.d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana in
- družba Tuš Telekom d.d., Brnčičeva 49, 1231 Ljubljana – Črnuče.

Agencija v nadaljevanju odgovarja na posamezna mnenja in pripombe vseh navedenih zainteresiranih oseb.

1. **Družba Telekom Slovenije d.d.** je v podanem mnenju, dopis št. 11/08-213/379-07 z dne 10.8.2007 v okviru postopka posvetovanja javnosti na začetku podala splošno pripombo, da se analiza ne ukvarja z dejanskim stanjem na trgu, saj je na maloprodajnem segmentu širokopasovnega dostopa po določitvi družbe Telekom Slovenije d.d. za operaterja s pomembno tržno močjo na upoštevnihih trgih 11 in 12 prišlo do velikih premikov, ki se kažejo predvsem v izrazitih spremembah tržnih deležev. Analiza po mnenju družbe Telekom Slovenije d.d. posveča veliko pozornost opredelitvi upoštevnega trga na osnovi zamenljivosti z vidika maloprodaje in veleprodaje, kjer so teoretično in brez upoštevanja konkretnih podatkov analizirane posamezne dostopovne tehnologije za katere je v končnem zaključku ugotovljeno, da ne predstavljajo substituta dostopu z bitnim tokom. Po izključitvi drugih tehnologij iz opravljene analize izhaja, da ima družba Telekom Slovenije d.d. pomembno tržno moč na trgu širokopasovnega dostopa, zaradi česar na trgu ni učinkovite konkurence. Po mnenju družbe Telekom Slovenije d.d. rezultati na trgu kažejo drugačno sliko.

Družba Telekom Slovenije ocenjuje, da bi morala biti analiza trga 12 mnogo kompleksnejša, saj bi morala zajeti popolno stanje na trgu širokopasovnega dostopa, podati oceno medsebojnih vplivov različnih operaterskih dostopov, prikazati razvoj trga in tržnih deležev posameznih dostopov, vključno z razvezavo krajevne zanke.

Agencija na pripombo družbe Telekom Slovenije d.d. odgovarja, da je iz analize trga razvidno, da je Agencija zbrala in analizirala podatke vseh operaterjev, ki so kakorkoli povezani s ponujanjem širokopasovnega dostopa na maloprodajnem in medoperaterskem trgu, posamezno tehnologijo pa je podrobneje opisala v točki 5, kjer je opredelila upoštevni trg. Agencija je v skladu s Smernicami Komisije o analizi trga in oceni znatne tržne moči v skladu z ureditvenim okvirjem Skupnosti za elektronska komunikacijska omrežja in storitve št. 2002/C 165/03 izhajala iz analize maloprodajnega trga, saj povpraševanje po produktih na medoperaterskem trgu izhaja iz povpraševanja na maloprodajnem trgu. To pa seveda ne pomeni, da ima stanje na maloprodajnem trgu odločilen vpliv na oceno konkurenčnosti veleprodajnega (medoperaterskega) trga, kamor sodi predmetni upoštevni trg. Primerjave tržnih deležev xDSL dostopa na maloprodajnem trgu tako ne morejo biti relevantne za analizo trga »Širokopasovni dostop (medoperaterski trg)«, saj je predmet proučevanja na tem trgu ponudba in povpraševanje operaterjev po veleprodajnih produktih, ki so potrebni za oblikovanje maloprodajnih produktov.

Dalje Družba Telekom Slovenije d.d. v predloženih grafih primerja tržne deleže na polno razvezanem dostopu in sodostopu do krajevne zanke ter na dostopu z bitnim tokom, pri čemer gre za primerjavo stanja na dveh različnih upoštevnihih trgih; to je trga 11 in trga 12. Iz teh podatkov je možno le razbrati kako se operaterji pomikajo po investicijski lestvi (*ladder of investment*), kar pa nima nikakršnega vpliva na ugotovljeno stanje na upoštevnom trgu in s

tem povezanim nalaganjem obveznosti družbi Telekom Slovenije d.d.. Prav tako gre v tem primeru za primerjavo različnih oblik dostopanja do bakrenega omrežja družbe Telekom Slovenije d.d. in ne za primerjavo različnih vrst tehnologij za zagotavljanje širokopasovnega dostopa. Navedba družbe Telekom Slovenije d.d., da se je delež alternativnih operaterjev, ki do omrežja družbe Telekom Slovenije d.d. dostopajo preko polne/delne razvezave krajevne zanke in preko bitnega toka sicer res nekoliko povečal, kaže le na pozitivne učinke regulacije Agencije (trga 11 in trga 12) na zagotavljanje konkurenčnosti na trgu elektronskih komunikacij. Nikakor pa ta podatek ne kaže na drugačen tržni delež družbe Telekom Slovenije d.d. na upoštevni trgu, saj je v preučevanem obdobju družba Telekom Slovenije d.d. edini ponudnik dostopa z bitnim tokom.

Glede na zgoraj navedeno tako agencija vztraja pri izsledkih, do katerih je prišla na podlagi opravljene analize. Premiki v smeri večje konkurence, ki jih prikazuje družba Telekom Slovenije d.d. v zgornji pripombi, so se zgodili na maloprodajnem trgu, zaradi česar jih pri analizi veleprodajnega trga ni mogoče upoštevati.

- 2. V nadaljevanju **družba Telekom Slovenije d.d.** ugotavlja, da določitev upoštevnega trga ni mogoča brez natančne določitve storitev, ki jih ta trg obsega, saj ravno nabor storitev določa meje upoštevnega trga. S tem ko Agencija v analizi dodatno opredeljuje oz. določa upoštevni trg, po mnenju družbe Telekom Slovenije d.d. priznava, da upoštevni trg ni bil določen s sprejetjem Splošnega akta o določitvi upoštevni trgov, kar je v nasprotju z 20. členom ZEKom. Agencija bi morala upoštevne trge, ki ustrezajo razmeram v državi, določiti v Splošnem aktu o določitvi upoštevni trgov.*

Stališče družbe Telekom Slovenije d.d., da je podrobnejša določitev upoštevnega trga v analizi v nasprotju z veljavno zakonodajo, po mnenju Agencije ni pravilno. ZEKom namreč v 20. členu zahteva le, da agencija s Splošnim aktom določi upoštevne trge, ne terja pa njihove podrobnejše opredelitve. Slednja je pridržana za analizo, saj je le na tak način mogoče za vsak konkreten primer določiti natančne meje med upoštevni trgi, upoštevajoč pri tem obstoječe stanje konkurence ter trenutno stanje tehnike.

Glede na navedeno vsakokratna podrobnejša opredelitev upoštevnega trga v splošnem aktu (ki je abstrakten in splošen upravni akt) ni mogoča niti smiselna, saj bi bila zaradi hitro spreminjajočih se razmer na trgu taka opredelitev zastarela že ob sprejetju splošnega akta. Pri tem je namreč treba upoštevati dejstvo, da postopki s sprejemanjem splošnih aktov in njihova objava v Uradnem listu RS lahko trajajo tudi več mesecev. Agencija zato vztraja pri stališču, da se s Splošnim aktom upoštevni trg zgolj določi, podrobneje pa se ga opredeli šele v analizi. Pravilnost takega stališča nenazadnje potrjuje tudi Priporočilo o upoštevni trgih (19. točka) ter evropski regulatorni okvir, po katerem so povzete rešitve v ZEKom.

- 3. **Družba Telekom Slovenije d.d.** v nadaljevanju ugotavlja, da Agencija zamenljivost povpraševanja s kabelskim omrežjem izključuje na podlagi geografskih kriterijev, kar pa je v nasprotju z metodologijo določanja upoštevni trgov ter Smernicami Komisije za analizo trgov in določitev pomembne tržne moči (2002/C 165/03) in s tem nevdržno z vidika konkurenčnega prava. Družba Telekom Slovenije d.d. navaja, da dejstvo, da obstaja močna zamenljivost na strani povpraševanja med xDSL in kabelskim dostopom treba upoštevati tudi na medoperaterskem trgu.*

Prav tako so po mnenju družbe Telekom Slovenije d.d. napačne ugotovitve Agencije, kjer govori o širokopasovnem dostopu preko optičnih vlaken. Trditev, da je dostopnost tovrstnih priključkov še premajhna ne drži, saj je do sedaj zgrajeno že nekaj takih območij, kjer se ponujajo storitve širokopasovnega dostopa z vsemi prednostmi, ki jih ta tehnologija omogoča. Zgrajena so v zelo kratkem času, tako da ugotovitev Agencije, da bo tovrstno tehnologijo vključila v analizo šele, ko bo njena dostopnost na maloprodajnem trgu dosegla raven, ki bo lahko pomenila potencialni prehod zadostnega števila uporabnikov drugih dostopovnih tehnologij na optiko pomeni po mnenju družbe Telekom Slovenije d.d. nevaren zamik, ki lahko pripelje do nerealnih ocen stanja na trgu.

Podobno tudi družba Amis d.o.o. v svojem mnenju, dopis št. MV-2007-09.08-AP z dne 9.8.2007 pripominja, da je glede na hiter razvoj optičnih vlaken moč utemeljeno pričakovati, da se bo zamenljivost xDSL dostopa in dostopa preko optičnih vlaken v roku do opravljanja naslednje analize (dveh let) bistveno spremenila, zaradi česar bi bilo potrebno že v sedanjih analizi ugotoviti zamenljivost med obema tehnologijama ter dostop preko optičnih vlaken vključiti v analizo upoštevne trga. V nasprotnem primeru lahko namreč operaterji, ki trenutno razpolagajo in investirajo v optična omrežja s trga mahoma izrinejo vse ostale ponudnike, Agencija pa v tem času sploh ne bi imela opravljene analize, ki bi zajemala tudi dostop preko optičnih vlaken.

Agencija uvodoma pripominja, da je predmetna analiza namenjena ugotavljanju stanja na medoperaterskem trgu. Po metodološkem pristopu, ki ga v zvezi s tem priporoča tudi Evropska komisija (recital 7 Priporočila), se vsaka analiza (torej tudi analiza medoperaterskega trga) prične na maloprodajnem trgu, kar pa ne pomeni, da ima odločilen pomen, kot to skuša prikazati družba Telekom Slovenije d.d.. Analiza maloprodajnega trga namreč služi zgolj lažji definiciji povpraševanja in ponudbe na medoperaterskem trgu in je v tem oziru izrazito akcesornega značaja. Iz Priporočila o upoštevni trgih produktov in storitev izhaja, da medoperaterski trg »širokopasovni dostop« obsega dostop z bitnim tokom, ki omogoča prepustnost/prenosnost širokopasovnih podatkov v obe smeri, oziroma obsega grosističen dostop na podlagi drugačne infrastrukture, v kolikor le ta nudi primerljivost dostopa z bitnim tokom. Agencija je izvedla analizo upoštevne trga glede na vrsto grosističnih storitev, ki so dostopne ter tehnologije po katerih se le te zagotavljajo. V skladu s Smernicami Komisije o analizi trga in oceni pomembne tržne moči v skladu z ureditvenim okvirjem Skupnosti za elektronska komunikacijska omrežja in storitve št. 2002/C 165/03 (v nadaljnjem besedilu: Smernice Komisije), točka 44, je Agencija izhajala iz analize na trgu storitev za končne uporabnike, saj povpraševanje na medoperaterskem trgu izhaja iz povpraševanja končnih uporabnikov na maloprodajnem trgu. V analizi je bilo ugotovljeno, da dostop preko koaksialnega kabla na medoperaterskem trgu ne predstavlja substituta dostopu z bitnim tokom. Agencija je do navedenega zaključka prišla na podlagi poglobljene analize večih kazalcev, in sicer: primerjava poslovnih modelov operaterjev, ugotavljanje razširjenosti omrežij in dostopnost do končnih uporabnikov, tehnološki vidik ponudb glede na različnost obeh infrastruktur ter primerjava cen in ne le na podlagi geografskih kriterijev, kot to napačno navaja družba Telekom Slovenije d.d.. Agencija tudi poudarja, da je zaradi začetka združevanja kabelskih operaterjev in preteklih pripomb družbe Telekom Slovenije d.d. zamenljivost dostopa preko koaksialnega kabla in dostopa preko bitnega toka tokrat še posebej skrbno preučila. Glede na to Agencija vztraja, da dostop preko koaksialnega kabla ni del upoštevne trga.

Prav tako je Agencija v analizi na podlagi substitucije povpraševanja in ponudbe ugotovila, da širokopasovni dostop preko optičnih vlaken (FTTH/FTTP – optika do doma/podjetja) trenutno ne predstavlja substituta za dostop preko bitnega toka in tako ni del upoštevne trga.

trga. Agencija ugotavlja, da storitve širokopasovnega dostopa preko optičnih vlaken v obdobju do naslednje analize ne bodo postale substitut za storitve dostopa preko bitnega toka. Agencija se hkrati zaveda, da se lahko zaradi naglega razvoja optičnih in kabelskih omrežij pritiski konkurence v prihodnosti spremenijo. Zato bo Agencija redno spremljala razvoj trga in po potrebi ponovno (predčasno) opravila novo analizo trga. Širokopasovni dostop preko optičnih vlaken bo Agencija v analizo vključila šele, ko bo le ta dosegel raven, ki bi lahko pomenila potencialni prehod zadostnega števila uporabnikov drugih dostopovnih tehnologij na optiko. Strinjanje z omenjenim stališčem Agencije je svojih pripombah v skladu s členom 7(3) Direktive 2002/21/ES², dopis št. SG-Grefe (2007) D/204985 z dne 9.8.2007 izrazila tudi Evropska komisija.

4. Nadalje **družba Telekom Slovenije d.d.** ugotavlja, da je Agencija določila geografski upošteveni trg brez kakršnekoli analize, saj iz 57. točke Smernic izhaja, da poteka postopek določitve meja geografskega trga enako kot postopek v zvezi s presojo zamenljivosti na strani ponudbe in povpraševanja kot odziv na relativno zvišanje cene. Šele po določitvi geografskega obsega proizvodnega ali storitvenega trga lahko nacionalni regulativni organ ustrezno oceni razmere učinkovite konkurence na njem.

Glede na to, je mnenje družbe Telekom Slovenije d.d., da je posledično tudi definicija trga v Analizi napačna in ne predstavlja odraza dejanskega stanja na trgu.

Kot je bilo pojasnjeno v analizi (str. 24), so upošteveni trgi že izhodiščno določeni kot nacionalni trgi (torej kot območje Republike Slovenije), kar izhaja iz 3. člena Splošnega akta o določitvi upoštevnih trgov. Ker je Agencija pri svojem delovanju vezana na veljavne podzakonske akte, izhaja iz predpostavke, da je trg nacionalen. Kljub temu pa je na podlagi evropskih direktiv in spremljajočih predpisov možno trg geografsko opredeliti tudi širše ali ožje, pri čemer Evropska komisija v Smernicah priporoča dve glavni merili: (1) območje, ki ga pokriva omrežje in (2) obstoj pravnih in drugih normativnih instrumentov.

Navedena kriterija sta bila pri analizi trga upoštevana, vendar pa nista pokazala potrebe po odstopanju od geografske opredelitve trga v Splošnem aktu. Omrežje družbe Telekom Slovenije d.d., preko katerega slednja ponuja dostop z bitnim tokom, je namreč prisotno na območju celotne države, prav tako pa navedena družba na ožjih območjih ne ponuja svojih produktov po drugačnih cenah in pod drugačnimi pogoji. Kar zadeva drugi kriterij, pa je bilo ugotovljeno, da so konkurenčni pogoji enaki za območje celotne države in niso vezani na določeno regijo ali območje. Normativni okvir elektronskih komunikacij je namreč enoten za celotno državo (pridržan je izključno zakonodajalcu oziroma osrednjim oblastem). V zvezi s tem lokalne skupnosti nimajo pristojnosti sprejemanja splošnih aktov, s katerimi bi posegale na področje elektronskih komunikacij, zaradi česar tudi kriterij obstoja pravnih in drugih normativnih instrumentov na območjih, ožjih od območja Republike Slovenije, ni izpolnjen.

Agencija zato vztraja, da je pri določitvi geografskega trga ravnala pravilno ter v skladu z evropsko in domačo zakonodajo.

5. **Družba Telekom Slovenije d.d.** pripominja, da so vsi zaključki v analizi, ki izhajajo iz definicije trga in posledično 100% deleža popolnoma nerelevantni. Jasno je, da je v primeru izključitve vseh dostopovnih infrastruktur iz definicije

² Direktiva 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (okvirna direktiva), UL L 108, 24.4.2002, str.33.

upoštevnega trga, ta delež samo 100 %. Stanje na trgu je odvisno od izgradnje konkurenčnih infrastruktur, predvsem kabelskih in optičnih omrežij, ki pa nikakor niso v razvojni fazi: kabelska omrežja odlikuje visoka penetracija na maloprodajnem trgu, optična pa velike prednosti v tehnoloških rešitvah. Agencija bi po mnenju družbe Telekom Slovenije d.d. morala pozorno preučiti vse medsebojne vplive različnih pristopov, napredek pri razvezavi krajevnih zank, morebitne negativne učinke na razvoj družbe Telekom Slovenije d.d., ki jih tako hitre spremembe na trgu lahko povzročijo. Analiza bi po mnenju družbe Telekom Slovenije d.d. morala biti mnogo kompleksnejša, kot je ugotovitev dejstva, da ima družba Telekom Slovenije d.d. 100% tržni delež.

Agencija je svoje mnenje glede vključitve ostalih dostopovnih infrastruktur za zagotavljanje širokopasovnega dostopa v analizo obrazložila že v točki 3 in posledično s tem poudarja, da trenutni podatki še vedno kažejo na 100% tržni delež družbe Telekom Slovenije d.d.. V kolikor se bodo razmere na trgu pomembno spremenile, bo Agencija ponovno opravila analizo trga in v okviru le-te tudi ponovno ugotavljala tržni delež družbe Telekom Slovenije d.d..

- 6. V nadaljevanju **družba Telekom Slovenije d.d.** pripominja, da Agencija ni izvedla analize stanja na trgu, ki bi pokazala razmere na trgu s stališča konvergenčnih storitev. Statistični podatki kažejo, da so tržni deleži teh priključkov na trgu zelo izenačeni, kar pomeni, da imajo alternativni operaterji pri ponujanju konvergenčnih storitev deleže, ki so popolnoma primerljivi z deležem družbe Telekom Slovenije d.d.. Tudi obveznosti operatorskega dostopa, ki jih regulatorji nalagajo v drugih državah članicah EU ne vsebujejo zahteve po dostopu do konvergenčnih storitev. Alternativni operaterji imajo po mnenju družbe Telekom Slovenije d.d. za ponujanje konvergenčnih storitev veliko možnosti, kar potrjuje tudi stanje na trgu in bi nalaganje regulatornih obveznosti pri ponujanju konvergenčnih storitev pomenilo grob poseg v svobodno gospodarsko pobudo družbe.*

*Medtem **družba Amis d.d.** v svojem mnenju predlaga, da agencija v odločbi, ki jo bo izdala na podlagi opravljene analize družbi Telekom Slovenije d.d. naloži obveznost objave vseh tehničnih in komercialnih pogojev za IP TV, VoIP in videa na zahtevo (video on demand) v Vzorčni ponudbi za širokopasovni dostop do interneta. V pričujoči analizi sicer Agencija ugotavlja, da bo morala družba Telekom Slovenije d.d. naveden storitve ponuditi na medoperaterskem trgu, vendar ne predpisuje obveznosti objave pogojev za dostopnost navedenih storitev na medoperaterskem trgu v Vzorčni ponudbi za širokopasovni dostop do interneta.*

Agencija poudarja, da je ponujanje konvergenčnih storitev na hitro razvijajočem se trgu elektronskih komunikacij za operaterje vedno pomembnejše, saj bodo le na ta način lahko konkurirali na trgu tudi v prihodnje. Poleg tega ima družba Telekom Slovenije d.d. skupaj s tržnim deležem pripojene družbe SiOL d.o.o. na maloprodajnem trgu 51%³ vseh *double-play* (dvojček) priključkov in kar 68% vseh *triple-play* (trojček) priključkov v primerjavi s tovrstnimi priključki ostalih 8-ih operaterjev, ki na maloprodajnem trgu ponujajo tovrstne storitve, kar kaže na zavajajočo trditev družbe Telekom Slovenije d.d. o popolnoma primerljivih tržnih deležih alternativnih operaterjev s tržnim deležem družbe Telekom Slovenije d.d.. Glede na napisano in na to, da je dostop preko bitnega toka pomembna stopnja na investicijski lestvi

³ Tržna deleža izhajata iz podatkov, ki jih je Agencija zbrala na podlagi četrtnih vprašalnikov za obdobje prvega četrtnega leta 2007

za operaterje, ki v fazi vstopa na trg niso zmožni večjih investicij, Agencija ugotavlja, da je potrebno družbi Telekom Slovenije d.d. naložiti obveznost, da bo morala na medoperaterskem trgu operaterjem ponuditi tako obliko dostopa z bitnim tokom, ki bo le-tem omogočal ponujanje IP telefonije (VoIP), IP televizije (IPTV) in videa na zahtevo (*video on demand*). Pri tem pripominja, da taka obveznost izhaja že iz splošne zahteve po nediskriminaciji. Agencija se sicer strinja s trditvijo družbe Telekom Slovenije d.d., da nihče od ostalih regulatorjev v državah članicah EU do sedaj ni naložil tovrstne obveznosti, vendar pa je italijanski regulator AGCOM v prvi polovici letošnjega leta nameraval družbi Telecom Italia S.p.A. naložiti podobno obveznost (»multicast« funkcionalnost), katere pa zaradi ugotovitve, da je tovrstna funkcionalnost že zagotovljena, v končni odločbi ni naložil. Istočasno Agencija poudarja, da odločitve, ki jih sprejemajo ostali regulatorji pri nalaganju obveznosti operaterju s pomembno tržno močjo niso odločilni za odločitve Agencije, saj vsak regulator nalaga obveznosti glede na konkretne razmere na trgu elektronskih komunikacij v posamezni državi. Za pripombo družbe Amis d.d. Agencija meni, da je utemeljena in da je naložitev omenjene obveznosti potrebna, zato bo pri nalaganju obveznosti družbi Telekom Slovenije d.d. v odločbi upoštevala pripombe družbe Amis d.d. o naložitvi obveznosti objave vseh tehničnih in komercialnih pogojev za IP televizijo, IP telefonijo in videa na zahtevo v Vzorčni ponudbi za širokopasovni dostop do interneta. Slednja obveznost pa že sicer izhaja iz obveznosti objave vzorčne ponudbe, saj pogoji dostopa do teh funkcionalnosti ne morejo ostati prikriti.

7. **Družba Telekom Slovenije d.d. meni, da je naložitev obveznosti, da mora obstoječo vzorčno ponudbo za dostop z bitnim tokom do prvega dne v naslednjem mesecu od meseca vročitve odločbe dopolniti tako, da bo v besedilu upoštevala vse naložene obveznosti, neskladna z drugo zahtevo agencije, da je družba Telekom Slovenije d.d. dolžna obvestiti Agencijo in vse operaterje, s katerimi ima sklenjene pogodbe o širokopasovnem dostopu z bitnim tokom, najmanj 30 dni pred uveljavitvijo sprememb, če roki, ki jih je postavila agencija, to dopuščajo. Navedene zahteve so popolnoma nerealne in je že zdaj jasno, da naloženi roki ne omogočajo izpolnitev tako določenih obveznosti.**

Medtem ko družba Tuš Telekom d.d. predlaga, da Agencija v odločbi določi rok, v katerem bo morala družba Telekom Slovenije d.d. oblikovati novo Vzorčno ponudbo skladno z odločbo Agencije in jo pred začetkom veljavnosti poslati Agenciji, ki jo bodisi objavi na spletni strani, bodisi posreduje zainteresiranim operaterjem. Na prejet predlog Vzorčne ponudbe nato operaterji v določenem roku podajo svoje pripombe, ki jih Agencija oceni ter v skladu s svojo oceno naloži (ali ne naloži) ustrezne spremembe vzorčne ponudbe, ki je tako objavljena v učinkovitejši obliki.

Agencija želi opozoriti, da naloženi 30 dnevni rok v katerem bo dolžna družba Telekom Slovenije d.d. o spremembah Vzorčne ponudbe obvestiti Agencijo in operaterje s katerimi ima sklenjene pogodbe o širokopasovnem dostopu z bitnim tokom velja le v primeru, da roki, ki jih bo postavila Agencija, to dopuščajo, kar je pravilno navedla že družba Telekom Slovenije d.d. v svojih pripombah. Zato Agencija meni, da je pripomba s strani družbe Telekom Slovenije d.d. popolnoma brezpredmetna, saj se da iz napisanega nedvoumno ugotoviti, kako je potrebno ravnati v navedenem primeru. Istočasno Agencija pojasnjuje, da so spremembe, ki jih Agencija z odločbami nalaga družbi Telekom Slovenije d.d. namenjene zagotavljanju konkurence na trgu elektronskih komunikacij, ter je namen naložitve omenjenega 30-dnevnega roka predvsem seznanitev Agencije in operaterjev s spremembami Vzorčne ponudbe, za katere se družba Telekom Slovenije d.d. odloči samoiniciativno in niso nujno v interesu zainteresirane javnosti.

Agencija nadalje pripominja, da za uveljavitev soglasja operaterjev k veljavnosti Vzorčne ponudbe, kot to predlaga družba Tuš Telekom d.d. ni pravne podlage. Operaterji imajo možnost opozarjanja Agencije na nepravilnosti na trgu, na podlagi katerih lahko Agencija, v primeru, da se le-te izkažejo za utemeljene, v skladu z 31. členom ZEKom uvede postopek nadzora.

8. Nadalje se **družba Telekom Slovenije d.d.** ne strinja z naložitvijo obveznosti oblikovanja vzorčne ponudbe tako, da bo iz nje razvidno, da operaterjem omogoča dostop do informacij preko informacijskega sistema, ter obveznost dejansko vzpostaviti tak sistem. Družba Telekom Slovenije d.d. je že pomembno razvil in posodobil informacijski sistem. V prihodnosti načrtuje družba Telekom Slovenije d.d. še razširitev sistema, vendar pa dopolnitev informacijske podpore za zagotavljanje novih funkcionalnosti v tako kratkem času kot ga zahteva Agencija nikakor ni možno zagotoviti.

Agencija poudarja, da je obveznost vzpostavitve informacijskega sistema in posredovanje informacij preko le-tega družbi Telekom Slovenije d.d. naložila že na trgu razvezanega dostopa in sodostopa, zaradi česar meni, da bi morala družba Telekom Slovenije d.d. za izpolnitev predlagane obveznosti le malenkostno dopolniti že obstoječo informacijsko podporo, za kar pa bi zadoščal predlagani rok.

9. **Družba Telekom Slovenije d.d.** je v okviru pripomb glede obveznosti cenovnega nadzora cen in stroškovnega računovodstva opazila pomanjkljivosti, ki kažejo na neustreznost modela, ki je bil osnova za določitev obveznosti »maloprodajna cena minus« za mesečne zakupnine navideznega kanala. Pri pregledu modela so namreč ugotovili, da je Agencija »minus« izračunala na podlagi podatkov posredovanih s strani družbe Telekom Slovenije d.d., ki pa takih podatkov sploh ni mogel imeti. To mnenju navedene družbe kaže, da je model izdelan na vsebinsko napačnih podatkih, saj so stroški, ki se odštevajo od maloprodajne cene, stroški s katerimi razpolaga ponudnik internet storitev in v času izdelave modela družba Telekom Slovenije d.d. z njimi sploh ni razpolagala.

Agencija ugotavlja, da so bile že v sami fazi priprave modela družbi Telekom Slovenije d.d. posredovani vsi vprašalniki o stroških, da so bile vse postavke o stroških tudi dodatno obrazložene, ter da so bilo glede zbiranja teh podatkov organizirani tudi sestanki, kjer smo skupaj razčistili vsa morebitna vprašanja. Po poteku roka, ki ga je Agencija določila za posredovanje podatkov o stroških, je družba Telekom Slovenije d.d. posredovala zahtevane podatke. Družba Telekom Slovenije d.d. je tako posredovala podatke, za katere sedaj trdi, da ni mogoče, da bi jih družba sploh imela. Iz povedanega izhaja, da je družba Telekom Slovenije d.d. v svojih poslovnih knjigah beležil te stroške (oziroma sredstva), kakor jih je po mnenju Agencije tudi vsakokratno vključil v svoje stroškovne izračune lastnih cen, čeprav jih ne bi smel. Agencija pripominja, da govor o nepravilnosti posredovanih podatkov ter o njihovi nerelevantnosti ni na mestu, saj so bile morebitne nejasnosti tudi sproti razčiščene. Model je osnovan na podatkih družbe Telekom Slovenije d.d., ki jih je ta posredovala na podlagi 126. člena ZEKom in za pravilnost katerih tudi sama odgovarja.

10. Naslednja pripomba **družbe Telekom Slovenije d.d.** se nanaša na izračun »minusa« na osnovi Benchmark metode, kjer je strošek internet platforme nenavadno visok. Nadalje navaja, da je pri benchmarku delež s spremembo

hitrosti od 512 kbit/s na 20480 kbit/s naraste za cca 100 %, pri modelu na osnovi podatkov družbe Telekom Slovenije d.d. pa naraste za več kot 4000 %. V stroškovnem modelu Agencije, ki temelji na podatkih družbe Telekom Slovenije d.d. pa stroški internet platforme eksponentno naraščajo s povečevanjem hitrosti širokopasovnega dostopa, kar je v neskladju z rezultati benchmark analize, prav tako pripravljeno s strani agencije. Družba Telekom Slovenije d.d. zaključuje, da so v modelu Agencije uporabljeni napačni ključni.

Obeh pristopov za izračun »minusa«, ki jih je v okviru svojega ekspertnega mnenja izdelala družba Deloitte, med seboj ni mogoče kombinirati, saj se bistveno razlikujeta v načinu razporeditve stroškov. Drugi pristop temelji namreč na veliko več podatkih in tudi ključih, ki so bili uporabljeni, so izpeljani različno. Alokacija stroškov v tem primeru namreč temelji na razporeditvi prihodkov, ki jih družba ustvari na določeni storitvi in tudi dejanskemu številu linij oziroma povezav. Pri benchmark pristopu (prvi pristop) pa sta v izračun vključena povprečje štirih izbranih držav (Belgija, Nizozemska, Španija in Velika Britanija) ter povprečje desetih evropskih držav. Ta pristop je dal za rezultat višje vrednosti »minusa« in se je izkazal kot manj ugoden za družbo Telekom Slovenije d.d.

Iz razlogov, ki so bili pojasnjeni že v analizi (str. 40), se je Agencija pri izračunu »minusa« odločila za uporabo drugega pristopa, v katerega pa ni mogoče vnašati ključev iz prvega (t.j. benchmark) pristopa. Zato tudi primerjava relativne rasti stroškov, kjer pri prvem pristopu strošek s spremembo hitrosti naraste za 100%, pri drugem pa za 4000%, ni na mestu, saj gre za primerjavo rezultatov, ki so posledica dveh različnih modelov. Taka primerjava da izkrivljeno sliko o uporabljenem modelu in jo agencija na tem mestu kategorično zavrača.

11. Družba Telekom Slovenije d.d. nadalje navaja, da je Agencija pri izračunu uporabila stopnjo WACC, ki je nižja od stopnje, ki jo je za družbo Telekom Slovenije d.d. izračunala priznana mednarodna svetovalna hiša.

Agencija je v izračunu upoštevala 12 % WACC na osnovi kalkulacij, ki nam jih je posredovala družba Telekom Slovenije d.d. na podlagi regulatornih odločb. Namreč iz gradiva, ki ga je za družbo Telekom Slovenije d.d. pripravila svetovalna hiša Analysys (The appropriate WACC rate for Telekom Slovenije« je razvidno, da je WACC ocenjen v razponu od 11,36 % do 14,21%. Glede na to, da je Agencija (tudi na podlagi strokovnega mnenja družbe Deloitte) v svoje izračune vključila 12 % je upoštevala priporočila te svetovalne hiše. Ocena oziroma izračun kazalnika je sila zapleten postopek in njegov izračun predstavlja vedno zgolj približek (zato se podaja v intervalih), odvisen pa je od veliko predpostavk, brez katerih izračun ni mogoč. Tudi Agencija razpolaga s svojimi izračuni kazalnika. Tako je Agencija ocenila, da realni WACC pred davki v družbi Telekom Slovenije d.d. za leto 2006 znaša 11,12%. Ker ima družba Telekom Slovenije d.d. izredno nizek finančni vzvod, je v prihodnosti pričakovati njegovo optimizacijo in posledično rahlo povišanje WACC. Agencija tako zaključuje, da je kazalnik WACC upoštevan najbolj optimalno, pri tem pa so upoštevani tako izračuni družbe Telekom Slovenije d.d., kot lastni izračuni.

12. Družba Telekom Slovenije d.d. se ne strinja z predlagano obveznostjo, da v kolikor operater s pomembno tržno močjo ponudi maloprodajne cene s popusti (marketinške akcije) svojim končnim naročnikom, mora hkrati omogočiti enako možnost prodaje tudi veljavnim operaterjem. Družba Telekom Slovenije d.d. meni, da mu je s tem vzeta kakršnakoli svobodna gospodarska pobuda, da bi na maloprodajnem trgu sploh lahko konkuriral alternativnim operaterjem.

Situacija, na katero opozarja družba Telekom Slovenije d.d. v zgornji pripombi, je posledica uveljavitve cenovnega nadzora z metodo »maloprodajna cena minus«. Navedena metoda bo

implementirana tako, da bo cena računala od **najnižje** veljavne maloprodajne cene, ki bo izoblikovana za posamezen širokopasovni produkt družbe Telekom Slovenije d.d. na trgu za končne uporabnike. Vsakršno drugačno izhodišče (npr. povprečna maloprodajna cena) bi lahko pripeljalo do izigravanja naložene obveznosti, saj bi lahko na ta način družba Telekom Slovenije d.d. prikrila taktiko predatorskih cen z namišljenimi »marketinškimi akcijami«, ki bi imele za cilj in posledico uničenje konkurentov. V kolikor bo torej cena, ki se bo izoblikovala v okviru marketinške akcije, hkrati tudi najnižja maloprodajna cena za naročnino širokopasovnega interneta, se bo kot relevantno ceno za izračun veleprodajne cene moralo upoštevati prav to maloprodajno ceno, seveda za čas in pod pogoji njene veljavnosti.

Ni pa se mogoče strinjati, da tovrstna obveznost posega v svobodno gospodarsko pobudo družbe Telekom Slovenije d.d. glede marketinških akcij na maloprodajnem trgu, saj gre za tipično regulacijo medoperaterskega (veleprodajnega) trga. Navedena družba bo tako še vedno imela možnost oblikovati svoje marketinške akcije popolnoma svobodno, seveda v skladu z dobrimi poslovnimi običaji in pravili konkurenčnega prava. Agencija v zvezi s tem še posebej poudarja, da marketinške akcije niso problematične, dokler imajo konkurenti na trgu možnost tekmovali z marketinškimi akcijami operaterja s pomembno tržno močjo. To pa se zagotavlja ravno z metodo »maloprodajna cena minus«, kot jo je agencija predlagala v analizi upoštevne trga.

13. Družba Telekom Slovenije d.d. zaradi časovne stiske, kakor tudi zaradi posodobitve stroškovnega modela predlaga zajem podatkov 01-12/2007 ter prestavitev datuma za oddajo stroškovnih kalkulacij.

Agencija se strinja, da so podatki celega leta relevantnejših od delnih izidov, zato družbi Telekom Slovenije d.d. podaljšuje obračunsko obdobje na katerem morajo temeljiti kalkulacije na 1.1.2007- 31.12.2007. Stroškovne kalkulacije pa bi morala družba Telekom Slovenije d.d. posredovati Agenciji najkasneje do 30.06.2008.

Enakemu obdobju ter datumu posredovanja dokumentacije se ustrezno prilagodi tudi priprava ločenih računovodskih evidenc.

14. Družba Amis d.o.o. predlaga, da agencija v odločbi, ki jo bo izdala na podlagi opravljene analize družbi Telekom Slovenije d.d. naloži obveznost objave vseh parametrov, pogojev in cen, ki se nanašajo na tehnologijo VDSL2, v Vzorčni ponudbi za širokopasovni dostop do interneta. Trenutno objavljena Vzorčna ponudba za širokopasovni dostop do interneta družbe Telekom Slovenije d.d. namreč ne predpisuje pogojev dostopa z uporabo tehnologije VDSL2.

Agencija pojasnjuje, da je družba Telekom Slovenije d.d. v okviru predlagane obveznosti enakega obravnavanja dolžna drugim operaterjem ponuditi enake storitve, kot jih ponuja sama sebi oziroma z njo povezanim družbam. Glede na to, da družba Telekom Slovenije d.d. navedeno storitev ponuja sama sebi, bo Agencija zahtevala dopolnitev Vzorčne ponudbe za širokopasovni dostop do interneta tako, da bodo iz nje razvidni vsi parametri, pogoji in cene, ki se nanašajo na tehnologijo VDSL 2, kot to predlaga družba Amis d.o.o..

15. Nadalje družba Amis d.o.o. predlaga, da Agencija v odločbi, ki jo bo na podlagi opravljene analize izdala družbi Telekom Slovenije d.d. predpiše sankcije oz. posledice zamude za kršitev Vzorčne ponudbe za širokopasovni dostop do interneta, kot je to storila z odločbo v primeru analize trga na področju razvezanega dostopa do krajevne zanke in skupne lokacije. Družba Amis d.o.o. je prepričana, da je potrebno poenotiti tako pogoje in roke, kot tudi

posledice nespoštovanja tako določenih pogojev in rokov na upoštevnihih trgih širokopasovnega dostopa do interneta in razvezanega dostopa do krajevne zanke, saj je nesprejemljivo, da bi bili pogoji in roki na navedenih upoštevnihih trgih med seboj različni, kot se to trenutno dogaja v praksi, saj je rok priklopa na veleprodajnem modelu 30 dni, na razvezanem dostopu pa 12 dni.

Agencija v zvezi z navedeno pripombo poudarja, da storitev dostopa preko bitnega toka izhodiščno oblikuje družba Telekom Slovenije d.d. sama, zato meni, da dodatna naložitev v pripombah predlaganih obveznosti ni potrebna, saj se bo želene rezultate na trgu v tem primeru doseglo tudi brez le-teh. V kolikor bi se kasneje izkazalo, da bi navedeno imelo negativni vpliv na konkurenčne razmere na trgu, pa ima Agencija še vedno možnost ukrepanja v postopku nadzora.

- 16. Družba Amis d.o.o.** je tudi prepričana, da bi Agencija morala z odločbo, ki jo bo izdala družbi Telekom Slovenije d.d. naložiti tudi obveznost poenotenja ponudbe družbe Telekom Slovenije d.d. na veleprodajnem in maloprodajnem modelu na upoštevnihih trgih širokopasovnega dostopa in sicer tako, da prepove neupravičeno pogojevanje nakupa storitve širokopasovnega dostopa na medoperaterskem trgu z veljavnim naročniškim razmerjem za priključek PSTN/ISDN.

Agencija ocenjuje, da tako imenovani goli bitni tok kot reguliran produkt ni potreben. Agencija daje prenost rešitvam, ki bi operaterje pomikale višje po investicijski lestvi, zato jih ne želi ustaviti na tej poti z vmesno stopnico do razvezanega dostopa do krajevne zanke (trg 11). Glede na izkušnje regulatorjev v drugih državah članicah EU bi goli xDSL (*naked xDSL*) dostop preko bitnega toka drugim operaterjem predstavljal višji strošek, ki bi bil glede na ponudbo razvezanega dostopa nerentabilen. Agencija pripominja, da je za operaterje, ki želijo na trgu ponujati celovitejšje storitve, bolj smiseln prehod na razvezan dostop.

- 17. Družba Amis d.o.o.** ugotavlja, da ni jasno razvidno ali razmerja in predlagani odstotki veljajo za duo paket družbe Telekom Slovenije d.d., za trio paket, upoštevajo tudi VDSL tehnologijo. Predlagajo namreč, da se eksplicitno določi, da navedena razmerja in odstotki veljajo tudi za duo in trio pakete.

Agencija navaja, da v odločbi navedeni odstotki veljajo izključno za ponudbo širokopasovnega interneta ter ne veljajo za pakete duo in trio. Ponudba na maloprodajnem nivoju vključuje tudi klice ter TV, kar pa ni bilo vključeno v sam izračun minusa.

- 18. Družba Amis d.o.o.** v nadaljevanju ugotavlja, da iz tabele 1 in 2 ni moč razbrati kakšno naj bo razmerje v odstotkih pri prenosnih hitrostih, ki v tabeli niso zajeti, ter da dikcija »odstotki pri drugačnih prenosnih hitrostih, ki niso v tabeli morajo biti v sorazmerju« ni ustrezna. Predlagajo naj se za prenosne hitrosti oziroma nivo povezave, ki v tabelah ni izražen uporabi metoda linearne interpolacije.

Agencija se z navedenim predlogom uporabe metode linearne interpolacije za prenosne hitrosti, ki niso v tabeli strinja. Glede na dejstvo, da družba Telekom Slovenije d.d. tak način določanja cene uporablja tudi v primeru zakupljenih vodov, Agencija na tem mestu ne bo predstavljala teoretične podlage za izračun. Agencija tudi določa, da se v primeru nudenja paketov z višjimi prenosnimi hitrostmi (nad 20480Kbit/s) uporabi enak minus, kot je določena za hitrost 20480Kbit/s oziroma v primeru nudenja paketov z nižjimi prenosnimi hitrostmi (pod 512 Kbit/s) uporabi enak minus, kot je določen za hitrost 512 Kbit/s

19. **Družba Amis d.o.o.** tudi navaja, da je obveznost »v kolikor operater s pomembno tržno močjo ponudi maloprodajne cene s popusti (marketinške akcije) svojim končnim uporabnikom mora hkrati omogočiti enako možnost prodaje tudi alternativnim operaterjem« neizvršljiva, dvomljiva ter da dopušča številne nesporazume.

Mnenje Agencije glede marketinških akcij je podan pri pripombah družbe Telekom Slovenije d.d..

20. **Družba T-2, d.o.o.** v svojem mnenju z dne 3.8.2007 pripominja, da je širokopasovni dostop storitev in jo je potrebno kot tako analizirati ne glede na tehnološko izvedbo fizične povezave. Družba T-2, d.o.o. predlaga, da Agencija imenuje družbo Telekom Slovenije d.d. za operaterja s pomembno tržno močjo za storitev širokopasovni dostop (medoperaterski trg) na vseh tipih krajevnih zank in odrediti predlagane obveznosti.

Agencija poudarja, da so krajevne zanke stvar regulacije na trgu 11 »Razvezan dostop do krajevne zanke in podzanke z namenom zagotavljanja širokopasovnih in govornih storitev (medoperaterski trg)«, zaradi česar pripomba družbe T-2, d.o.o. ne bo upoštevala.

21. **Družba Tuš Telekom d.d.** v svojem mnenju z dne 10.8.2007 predlaga Agenciji, da družbi Telekom Slovenije d.d. naloži obveznost funkcionalne ločitve, in sicer: ločitev funkcij, ločitev zaposlenih, ločitev informacij, finančna ločitev, ločitev strategij ter spremljanje izvrševanja obveznosti.

Agencija v zvezi z navedeno pripombo pojasnjuje, da se na nivoju EU razmišlja o obveznosti funkcionalne ločitve, vendar pa konkretnjših odločitev o tem še ni. Agencija se sicer strinja, da bi utegnilo biti smiselno družbi Telekom Slovenije d.d. naložiti tudi obveznost funkcionalne ločitve, vendar obstoječa zakonodaja naložitev tovrstne obveznosti trenutno še ne omogoča. Agencija ne glede na to pripominja, da bo strogo presojala izpolnjevanje obveznosti enakega obravnavanja, kar vključuje tudi notranje procese družbe Telekom Slovenije d.d.

22. Nadalje **družba Tuš Telekom d.d.** Agenciji predlaga, da družbi Telekom Slovenije d.d. naloži razlago ukrepov, s katerimi družba Telekom Slovenije d.d. zagotavlja izpolnjevanje obveznosti enakega obravnavanja, ter o rezultatih poroča na svojih spletnih straneh. V zvezi družba Tuš Telekom d.d. opozarja na kršitve v zvezi z dostopom do enako kakovostnih in istočasnih informacij, o čemer je v zvezi z nadgradnjami DSLAM-ov in prioritetenem obravnavanju oddelka SiOL družba Tuš Telekom d.d. Agencijo opozorila z dopisom z dne 13.7.2007.

Agencija v zvezi z navedenim meni, da je konkretne primere nespoštovanja obveznosti enakega obravnavanja družbe Telekom Slovenije d.d. ustrežneje reševati v okviru postopka nadzora.

23. **Družba Tuš Telekom d.d.** predlaga, da Agencija naloži družbi Telekom Slovenije d.d. obveznost transparentnosti, v okviru katere bo morala družba Telekom Slovenije d.d. kot del Vzorčne ponudbe objaviti tudi dogovor o zagotavljanju nivoja storitve, z najmanj naslednjimi elementi: a) razpoložljivost omrežja, b) čas odpravljanja napak, c) čas vzpostavitve storitve, d) kvaliteta povezave, kjer naj omenjene parametre, ki naj jih Vzorčna ponudba vsebuje, Agencija tudi vnaprej določi, kot tudi morebitne dovoljene izjeme ter sankcije za nespoštovanje zavez.

Agencija se strinja, da je obstoječe poglavje št. 12 »Nivo zagotavljanja storitev (SLA)« v Vzorčni ponudbi za širokopasovni dostop do interneta družbe Telekom Slovenije d.d. pomanjkljivo, zato bo družbi Telekom Slovenije d.d. v odločbi dodatno naložila obveznost, da dopolni obstoječe poglavje, tako, da bodo iz njega razvidni vsi pogoji zagotavljanja SLA za vse storitve, ki jih družba Telekom Slovenije d.d. ponuja preko bitnega toka na medoperaterskem trgu.

24. Družba Tuš Telekom d.d. v svojih pripombah poziva Agencijo, da v končnem izreku odločbe natančno opredeli elemente produkta oziroma storitve, na katero se veže izračun maloprodajna cena minus oziroma elemente opredeli na tak način, da bo zaradi dinamične narave določanja cene glede na vsakokratno ponudbo družbe Telekom Slovenija d.d. vedno nedvoumno jasno katera cena je podlaga za izračun grosistične cene po predlaganih odstotkih. Družba Tuš Telekom d.d. tudi predlaga, da se operaterjem zagotovi ažurne informacije o vsakokratni grosistični ceni določene storitve ali skupine storitev, ki jih končnim uporabnikom nudi družba Telekom Slovenije d.d..

Agencija se je do tematike že opredelila in sicer nalaga obveznost, da se za prenosne hitrosti oziroma nivo povezave, ki v tabelah (tabela 2) ni izražen uporabi metoda linearne interpolacije, za višje prenosne hitrosti pa se uporabi enak minus, kot je določen pri hitrosti 20480Kbit/s oziroma za nižje prenosne hitrosti se uporabi enak minus, kot je določen pri hitrosti 512 Kbit/s.

Glede na dejstvo, da so ceniki na maloprodajnem nivoju javni, Agencija ne vidi težav pri spremljanju tako maloprodajnih cen kot izračun grosističnih cen. Agencija pa ugotovi predlogu družbi Tuš Telekom d.d. in opredeljuje ceno zakupa kot edini strošek, ki ga je operater dolžan plačevati v zvezi s storitvami na upoštevem trgu, ter tako preprečuje pojavljanje administrativnih stroškov, ki niso utemeljeni.

Glede predloga družbe Tuš Telekom d.d., da naj se za izračun minusa uporabi 1. model pa Agencija navaja, da le ta temelji na benchmark pristopu ter da Agencija, daje prednost modelom, ki so osnovani na stroških družbe Telekom Slovenije d.d.

Tomaz Simonic
direktor